

Kjak

Arne Thorsteinsson
formaður

Føroya Løgting

Viðv. Uppskoti til løgtingslóg um broyting í løgtingslóg um almannapensjónir o.a. (Mótrokning avtíkin millum fólkapensjónistar giftir við ikki pensjónisti), dagfest 10. desember 2012, Mál nr: 12/00838-1 hjá Almannamálaráðnum.

Tann 10. desember 2012 fekk Landsfelag Pensjónista frá Almannamálaráðnum nevnda uppskot til kunningar.

Uppskotið undrar okkum almikið, tí mótrokning millum allar giftar fólkapensjónistar varð longu avtíkin við ll. nr. 142 frá 6. oktober 2011, sum eitt samt løgting ták tók undir við. Gildiskoman varð tó eftir løgtingsvalið í 2011 útsett til 1. januar 2013, hetta fyri at geva landsfyrisingini høvi at viðgera lógartekniskar trupulleikar, skiltist tá.

Heldur enn at fylgja løgtingsins vilja í hesum máli hevur Almannamálaráðið tann 25. septenber 2012 sent løgtinginum uppskot um heilt at avtaka ll.nr 142/2011. Tað uppskotið hevur ikki verið sent okkum, hvørki til kunningar ella til hoyringar.

Sum hoyringarspartur í eldramálum skal landsfelagið átala, at vit ikki fáa slík mál til hoyringar, sum hava alstóran týðning fyri allar giftar pensjónistar.

Uppskot Almannamálaráðsins frá 10. desember 2012, sum ger skilnað millum pensjónistar eftir aldri á teirra hjúnarfelaga, er djúpt

diskriminerandi og óráttvíst móttvegis øllum pensjónistum, serstakliga teimum yvir 67 ár, sum ikki kunnu klára sínar skyldur uttan at hava lónað arbeiði aftur at fólkapensjónini.

Stundir hava ikki verið til veruliga viðgerð av hesum máli, og vit fara tí einans at biðja løgtingið umhuga, hvussu almenningurin man fara at fata tað, um løgtingið, nú einki val stendur fyri durum, samtykkir at avtaka ta lóg, sum einmælt varð samtykt beint upp undir løgtingsvalið 2011.

Tað hevur alstóran týðning, at løgtingsins vilji: at avtaka mótrokningina millum hjún, sum skjótast verður settur í verk, sum lovað varð, tí nógvir fólkapensjónistar líða undir, at teir verða figgjarliga revsaðir, tá hjúnafelagin framvegis noyðist at arbeiða, uttan mun til um hann er yvir ella undir 67 ár. Í staðin fyri at venda aftur til gomlu lógina og þjóska eitt sindur upp á hana, eiga teknisku trupulleikarnir, sum gjørdur, at ll.nr. 142/2011 ikki beinan vegin varð sett í gildi, at verða viðgjørdir nágreiniliga og rættaðir.

Mikkjal Helmsdal

Rektari á Føroya Studentaskúli & HF-Skeiði
Limur í Bygginevndini fyri Marknagil

Marknagilsdepilin og miðnámskúlarnir í Havn: Útbúgvingarpolitiskt vitloysi

Tveir samgongupolitakarar hava sambært tíðindunum í gjár verið frammi og mælt til at steðga Marknagilsdeplinum og í staðin brúka helvtina av pengunum til at bóta um verandi miðnámskúlar í Havn og hina helvtina til at útbyggja Fróðskaparsetrið.

Tað er eitt sera vánaligt hugskot at niðurleggja verkætlanina at byggja Marknagilsdepilin og í staðin at nýta 200 milliónir upp á verandi bygningar hjá miðnámskúlunum í Havn.

Í nógv ár hava miðnámskúlarnir í høvuðsstaðarøkinum ligið í andaleypi, tí karmarnir eru so út av lagi vánaligir. Bæði Føroya Studentaskúli og Tekniski skúli í Havn hava í seinastu 30 árinum húsast í alt ov trongum og vánaligum umstøðum. Verkætlanir at bóta um hetta eru komnar og farnar seinastu 20 árinum. Meðan vit hava biðað eftir eini avgerð um eina varandi loysn, eru karmarnir bara slitnir enn meira niður, og sum árinum eru liðin, er Handilsskúlin nú eisini komin hartil, at karmarnir eru bæði ov trongir og í so ringum standi, at teir um fá ár hava tænt fyri seg.

Eg kundi trivið í drúgvur byggitekniskar frágreiðingar, sum undirbyggja, hví uppskotið at sleppa Marknagilsdeplinum og í staðin nýta 200 milliónir krónur at bóta um og útbyggja verandi karmar hjá miðnámskúlunum í

Havn, er rætt og slætt skilaleyst.

Men eg fari at halda meg til tann stutta og greiða boðskapin, ið kann lesast úr teirri byggifakligu vitan, sum vit í dag hava um bygningarnar hjá okkara skúlum: Karmarnir, sum miðnámskúlarnir í Havn virka í, eru so niðurslitnir, ótíðarhóskandi og í so ringum standi, at tað vil vera tað sama sum at blaka pengarnar burtur at nýta 200 milliónir krónur upp á at umvæla og útbyggja teir. Líka mikið, hvussu nógvur peningur verður tveittur í verandi karmar hjá tekniska skúla og studentaskúlanum, so fæst ongantíð ein góð ella nýtilig loysn burturúr.

T.d. gjørdi Teknologisk Institut í 2007 eina byggingutøknliga kanning av bygningunum í Hoydølum, og niðurstøðan var, at ein ístandseting við langtíðar nýtslu fyri eyga verður munandi dýrari enn at byggja ein nýggjan skúla. Kanningin vísti eisini so umfatandi bráfeingis brek við bygningunum, at Arbeids eftirlitið sá tað neyðugt at fara inn í málið. Úrslitið var, at síðani 2008 eru útið 40 milliónir krónur brúktar upp á høvuðsbygningin í Hoydølum, uttan at annað er fingið fyri pengarnar enn, at umstøðurnar eru akkurat toluligar. Hølini eru framvegis ov trong, bygningurin sum heild niðurslitin og inniumhvørvið ikki frægari

enn, at fleiri starvsfólk og næmingar hava læknávátan uppá, at tey ikki kunnu uppihalda sær har uttan at gerast sjúk.

Karmarnir hjá miðnámskúlunum í Havn hava verið forsømdir í fleiri áratíggju. Nú ber ikki til at venda aftur og enn eina ferð royna at útseta eina varandi og virðiliga loysn. Tað er eingin vegur uttan um at byggja Marknagilsdepilin.

Í skrivandi løtu eru funnar sparingar í mun til innkomnu tilboðini soleiðis, at byggingin er 70 milliónir dýrari enn upprunaliga ásett í verklagslógini frá 2008. Løgtingið við verandi samgonguflokkum á odda hevur samtykt at útseta verkætlanina í samanlagt 3 ár. Sambært útrokningum hjá Landsverki dýrkar byggingin við 13 milliónum fyri hvørt árið, ið hon verður útsett. Av teimum 70 milliónunum, ið verkætlanin í løtuni liggur omanfyri upphæddina, sum Løgtingið ásetti í 2008, stava tær 39 sostatt frá Løgtingsins egnu avgerðum um at útseta verkætlanina frá 2013, sum er ásett í verklagslógini fyri Marknagilsdepilin, til 2016, sum nú er ásett í iløgukarminum hjá sitandi samgongu.

Hesar 39 milliónirnar eigur Løgtingið eftir mínum tykki at játta verkætlanini. Tær írestandi 31 milliónir krónurnar mugu so sparingar finnast fyri í samstarvi millum bygginevndina, verk-

ætlanarleiðsluna og fyrirtøkurnar, ið eru knýttar at byggingini.

Men um Løgtingið veruliga tekur ungdom, útbúgving og miðnámskúlan í álvara, so hevði tað ikki verið órimiligt, at hesar milliónirnar verða játtaðar afturat, so at teimum ungu, sum skulu útbúgva seg í Marknagili ta komandi hálvu øldina, verða tryggjaðir best møguligu karmar. Vit mugu ikki gloyma, at vit byggja ein skúla, sum skal rúma meira enn helvtina av hvørjum miðnámsárgangi í landinum.

At sleppa Marknagilsdeplinum nú og aftur senda miðnámskúlarnar í høvuðsstaðnum út í fleira áratíggju við vánaligum og ótíðarhóskandi arbeiðskarmum er rætt og slætt útbúgvingarpolitiskt vitloysi.

